

**§ 16 a stk. 4 tillæg til miljøgodkendelse af
kvægproduktionen på
Hesselgaard 1, 6300 Gråsten**

Meddelt d. 04-06-2024

Meddelt af Erhverv & Affald, Sønderborg Kommune

§ 16 a, stk. 4

Lovbekendtgørelse nr.
520 af 1. maj 2019 om
husdyrbrug og
anvendelse af gødning
m.v. med senere
ændringer

Indhold

Datablad	1
Baggrund og læsevejledning.....	2
DEL 1- AFGØRELSE.....	5
1) Kommunens afgørelse	5
2) Baggrund for afgørelse	7
3) Lovgrundlag	8
4) Udnyttelsesfrist	8
5) Alternativer.....	8
6) Revurdering af miljøgodkendelsen.....	9
7) Andre tilladelser og dispensationer.....	9
8) Retsbeskyttelse.....	9
9) Vilkår for husdyrbruget jf. § 36.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
DEL 2 – KOMMUNENS VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSE.....	18
10) Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik	18
11) Maksimal deposition af ammoniak til kategori 1- og 2-natur, samt påvirkning af bilag IV- arter	18
12) Kommunens vurdering og begrundelse for afgørelse	20
13) Indretning og drift	22
14) Fastsættelse af vilkår	26
15) Særregler for IE-husdyrbrug	28
16) Samlet vurdering	32
17) Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	33
18) Kommunens bilag	36
DEL 3 - MILJØKONSEKVENSRAPPORT	38

Datablad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	25608984
Husdyrbrugets navn	Johannes Hjort Nielsen TILLÆG
Beliggenhedsadresse	Hesselgaard 1
Postnummer	6300
By	Gråsten

Ansøger

Ansøgersnavn	Johannes Hjort Nielsen
Ansøgeradresse	Hesselgaard 1
Ansøgerpostnummer	6300
Ansøgerby	Gråsten
Ansøgertelefon	20408162
Ansøger-email	hesselgaard@bbsyd.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	25160428
Konsulent virksomhedsnavn	LandboSyd
Konsulentnavn	Ulla Refshammer Pallesen
Konsulentadresse	Jens Terp-Nielsens Vej 13
Konsulentpostnummer	6200
Konsulentby	Aabenraa
Konsulenttelefon	61558262
Konsulent-email	upa@landbosyd.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5400007944
CHR numre	48113

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 64 - Bækken, Rinkenæs

Matrikel: 112 - Bækken, Rinkenæs

Matrikel: 143b - Hokkerup, Holbøl

Matrikel: 489 - Hokkerup, Holbøl

Matrikel: 490 - Hokkerup, Holbøl

Matrikel: 491 - Hokkerup, Holbøl

Matrikel: 126 - Bækken, Rinkenæs

Matrikel: 131 - Bækken, Rinkenæs

Matrikel: 147b - Bækken, Rinkenæs

Matrikel: 190 - Bækken, Rinkenæs

Godkendelsen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune

Erhverv & Affald

Teknik, Miljø & Bæredygtighed

Rådhusstorvet 10

6400 Sønderborg

Sagsbehandler: Torben Kobberø

Sag nr.: 23/42911

KS: SBMO

Baggrund, kort resumé og læse vejledning

Sønderborg Kommune modtog den 26. april 2023 en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen på husdyrbruget beliggende på Hesselgaard 1 6300 Gråsten.

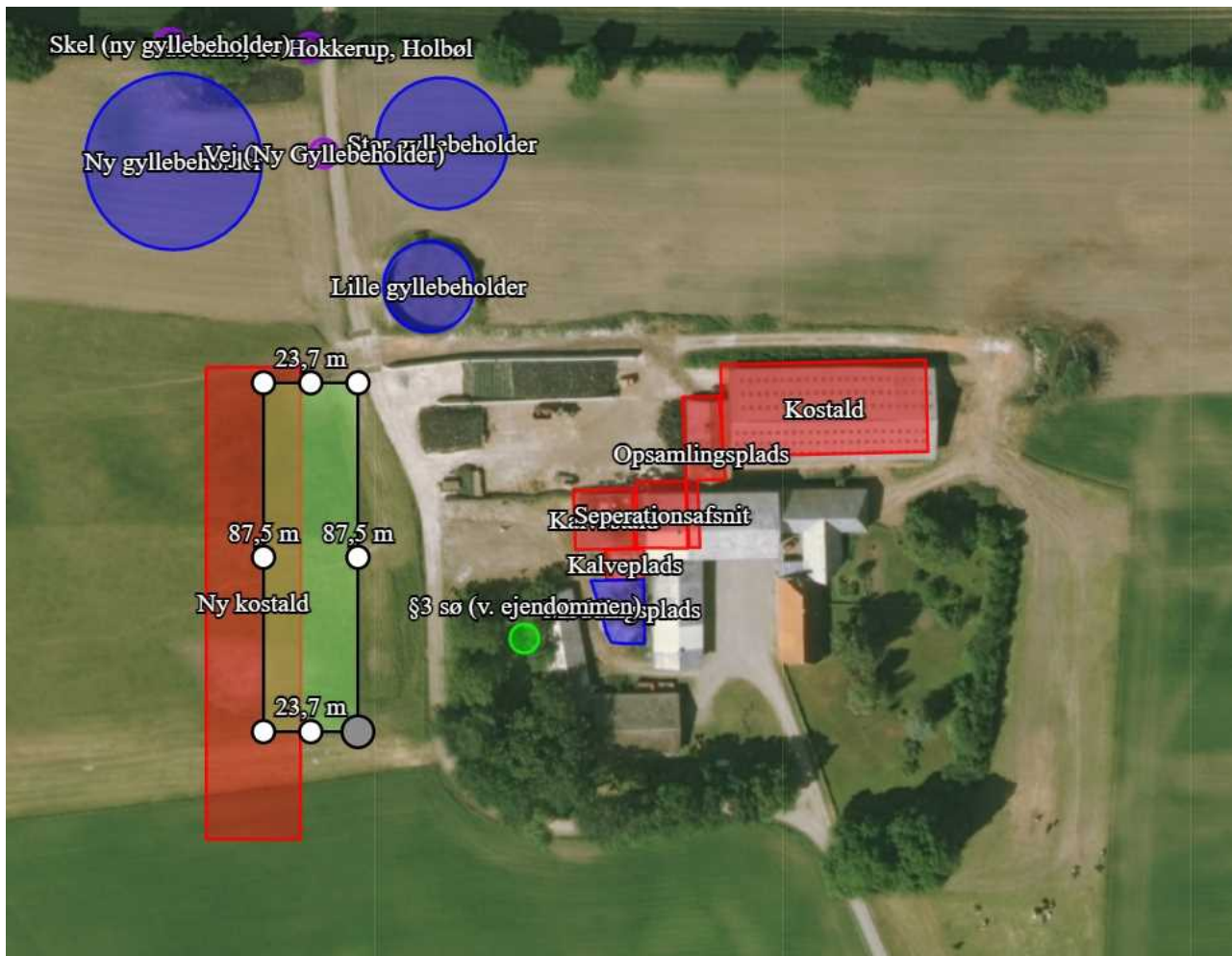
Tidligere meddelt § 16a miljøgodkendelse

Der er den 17. marts 2022 meddelt en miljøgodkendelse til en ny løsdriftsstald til kvæg på Hesselgaard 1, 6300 Gråsten i henhold til husdyrbrugsloven § 16a stk. 1. Godkendelsen omfatter en ny løsdriftsstald på 2074 m² produktionsareal med fast drænet gulv og skraber og ajlefløb og en ny gyllebeholder på 5000 m³. Den samlede emission blev beregnet til 4066,7 kg NH₃-N/år

Kort resumé af tillægsansøgningen

Med dette tillæg søges der om at forlænge løsdriftsstalden med 30,9 meter mod syd, samt etablere en ny service og teknik bygning på 11,6 x 10 meter øst for den nye løsdriftsstald, og der søges om at opstille en maks 12 meter høj glasfiber fodersilo med en diameter på 2,5 meter. Samtidig med at stalden forlænges, søges der også om at rykke løsdriftsstalden 14 meter mod vest og 4 meter mod nord i forhold til den tidligere godkendte placering Se figur 1. Produktionsarealet ændres til 2050 m² med fast drænet gulv og skraber og ajlefløb, samt 326 m² dybstrøelses areal. Den samlede emission er beregnet til 4319,2 kg NH₃-N/år.

Baggrunden for de ansøgte ændringer er, at ansøger ønsker at etablere malkerobotter i stalden og en kælvingsafdeling med dybstrøelse.

Figur1. Ansøgt produktionsareal (rød), Placering af løsdriftsstald i godkendelsen fra 2022 (grøn), opbevaringsanlæg (blå)

Læsevejledning

Som følge af VVM-direktivet skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse foretages en miljøkonsekvensvurdering der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

Visse projekter om intensiv husdyravl, der kan have væsentlig indvirkning på miljøet, skal gennemgå en sådan proces, inden de kan tillades. Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne, Vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten er et resultat af dialog med ansøger i forbindelse med sagsbehandlingen, og den danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Miljøgodkendelsen er opdelt i del 1, del 2 og del 3.

Del 1 - Kommunens afgørelse er rammerne for den godkendte produktion beskrevet, baggrund for afgørelsen, og vilkår der er stillet for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt.

Del 2 er Kommunens vurdering af det ansøgte og begrundelse for afgørelse og de stillede vilkår, samt en samlet vurdering. Del 2 indeholder også oplysninger om offentlighed, høringer og klagemulighed.

Kommunens vurderinger tager afsæt i den indsendte miljøkonsekvensrapport og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk

Del 3 er en miljøkonsekvensrapport, som er indsendt af ansøgers konsulent. Rapporten indeholder de oplysninger og vurderinger, som ansøger og dennes konsulent har afgivet i forbindelse med ansøgningen.

DEL 1- AFGØRELSE

1) Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler tillæg til miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a stk. 4 på Hesselgaard 1, matrikel 128 Bækken, Rinkenæs, til udvidelse af kvægproduktionen med de stillede vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Der godkendes følgende produktionsarealer:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kostald	1185	Naturlig ventilation	3 m	(#600399) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	892
Kalvestald	221	Naturlig ventilation	3 m	(#600403) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	138
				(#600400) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	14
Kalveplads	73	Naturlig ventilation	3 m	(#600408) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	22
Ny kostald	2806	Naturlig ventilation	3 m	(#601830) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	326
				(#600409) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2050
Opsamlingsplads	247	Naturlig ventilation	3 m	(#600410) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	228
Seperationsafsnit	212	Naturlig ventilation	3 m	(#600413) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	63
Sum						3733

Dette svarer til at de samlede produktionsareal udvides med 302 m² i forhold til miljøgodkendelsen fra den 17. marts 2022.

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over staldarealet i figur 2 og bilag 2

Der tillades følgende flexgruppe:

- Alle kvæg; Dybstrøelse
- Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse
- Alle kvæg; fast drænet gulv med skraber og ajleafløb

Der godkendes ikke nye opbevarings anlæg i forhold til godkendelsen fra 2022.

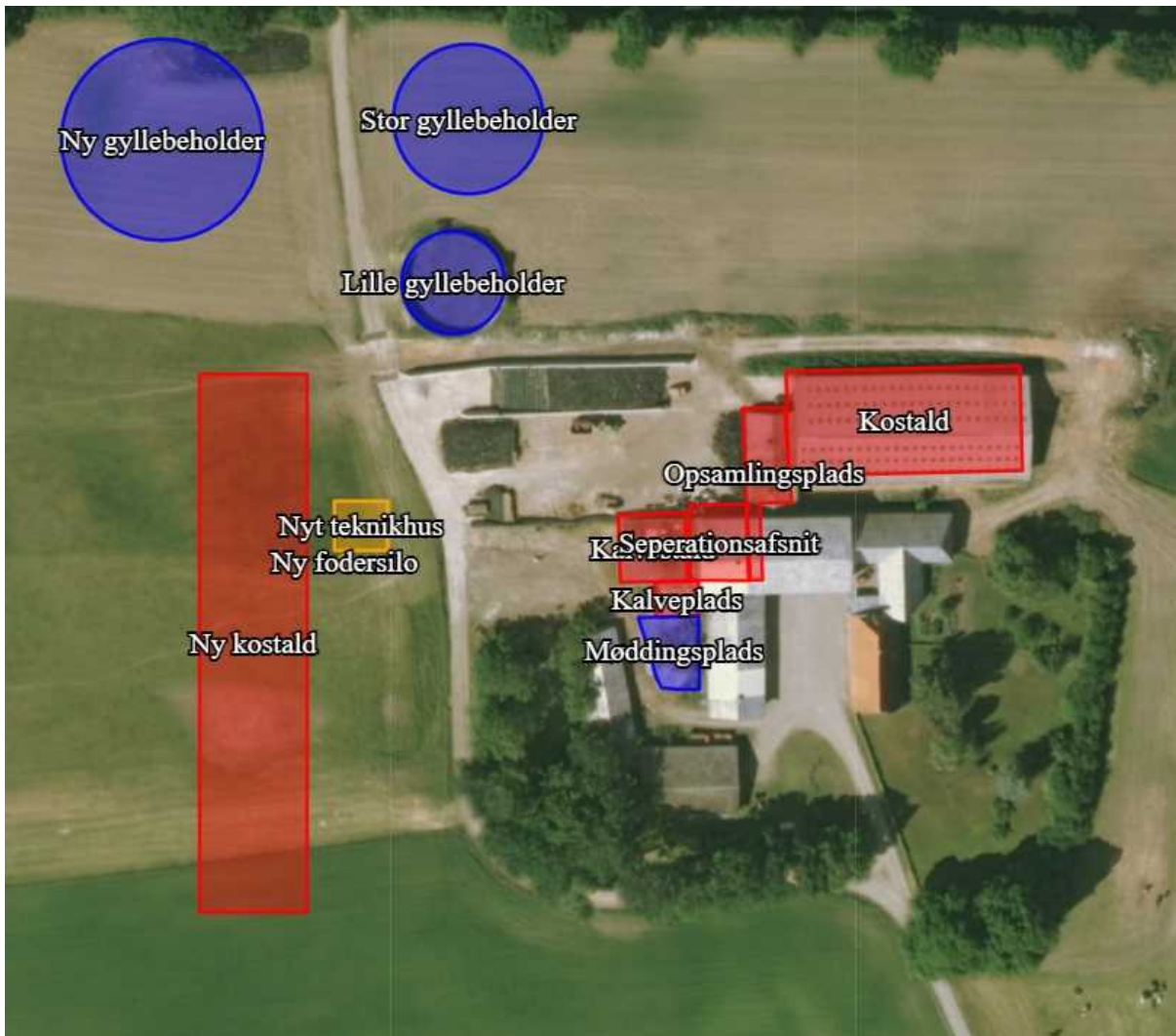

Der godkendes følgende projekterede anlæg:

Løsdriftsstalden forlænges med 30,9 meter. I stalden etableres malkebotter og kælvingssafdeling med dybstrøelse – se plantegning i bilag 2

Andre godkendelsespligtige driftsbygninger, anlæg, m.v.

- 1 stk. glasfiber fodersilo maks 12 meter høj og 2,5 meter i diameter.
- 1 service og teknikbygning 11,6 x 10 meter og 5,5 meter kip

Figur 2. Oversigtskort over produktionsarealer (rød) gødningsopbevaringsanlæg (blå) og nye anlæg (gul)

1.1. Dispensation for afstandskrav til skel

Med den nye placering af løsdriftsstalden overholdes afstandskravet på 15 meter fra stald til offentlig vej. Placeringen af den nye gyllebeholder ændres ikke, og der meddeles stadig dispensation for placering 8 meter fra naboskel. Dispensation gives med samme begrundelse som i godkendelsen fra marts 2022.

2) Baggrund for afgørelse

Sønderborg Kommune har d. 24. april 2020 modtaget en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget på Hesselgaard 1, 6300 Gråsten. Ansøgningen er indsendt for at få godkendt en ændret placering af løsdriftsstalden, samt en 30,9 meter forlængelse af løsdriftsstalden. Samtidig søges om etablering af en service og teknik samt en 12 meter høj fodersilo.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikre at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 239542 version 2 og miljøkonsekvensrapporten i del 3. I Kommunens bilag 1 og del 2 ses en oversigt over versionshistorikken og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af Kommunens sagsbehandling.

Sønderborg Kommune har haft bemærkninger til beskrivelserne i miljøkonsekvensrapporten. Specielt indpasningen af løsdriftsstalden i det eksisterende terræn, og begrundelsen for den ændrede placering af stalden længer mod vest.

3) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. Lovbek. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 2192 af 29. december 2020, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Husdyrbruget har en ammoniakimmission på mere end 3500 kg NH₃-N / år, og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16 a, stk. 1. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt og Sønderborg Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

4) Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som udnyttet når byggeriet er færdigmeldt eller når dyreholdet er indsat. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

5) Alternativer

I miljøkonsekvensrapporten er alternative teknologier, foranstaltninger og placeringer beskrevet i afsnit 3.17 del 3. I miljøgodkendelsen fra 2022 i afsnit 11.1, er der redegjort gjort for alternative placeringer af den ny løsdriftsstald.

Sønderborg kommune vurderer, at både alternative teknologier og placeringer er tilstrækkeligt overvejet og beskrevet i disse afsnit.

6) Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år eller inden 4 år når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2031.

7) Andre tilladelser og dispensationer

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Sønderborg Kommune.

8) Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift.

Torben Kopperø

Erhverv og Affald

Sønderborg Kommune

9) Vilkår for husdyrbruget jf. § 36

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor tillægget til § 16 a miljøgodkendelsen meddelt den 17. marts 2022 udnyttes.

Vilkår i dette tillæg er alle vilkår fra § 16 a miljøgodkendelsen meddelt den 17. marts 2022, suppleret med vilkår der stilles på baggrund af dette tillæg. Vilkår som stilles på baggrund af tillægget er markeret med **(Ny)** i teksten.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelle vilkår

- 1) **(Ny)** Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet i husdyrgodkendelse.dk skema nr. 239542 version 2.
- 2) Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelse samt beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt

---

Produktionsareal (§ 36 pkt. 1)

- 3) **(Ny)** Stalde, produktionsarealer og produktionstype skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel A, dyrene skal være placeret i de med rødt markerede stalde - se figur A. Den ny kostalds nordøstlige hjørne, skal placeres 16 meter fra vejen Hesselgaard og 21,5 fra den eksisterende plansilo. Den nye servicebygning placeres mindst 9,5 meter fra vejen Hesselgaard.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kostald	1185	Naturlig ventilation	3 m	(#600399) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	892
Kalvestald	221	Naturlig ventilation	3 m	(#600403) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	138
				(#600400) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	14
Kalveplads	73	Naturlig ventilation	3 m	(#600408) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	22
Ny kostald	2806	Naturlig ventilation	3 m	(#601830) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	326
				(#600409) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2050
Opsamlingsplads	247	Naturlig ventilation	3 m	(#600410) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	228
Seperationsafsnit	212	Naturlig ventilation	3 m	(#600413) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	63
Sum						3733

Table A. Stalde, produktionsareal og produktionstype

Figur A. Oversigt over ejendommens produktionsanlæg

Egenkontrol

Ressourceforbrug

- 4) Vand- og elforbrug, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.

Håndtering af husdyrgødning

- 5) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle
- 6) Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldningsplads.

Beplantning

- 7) **(Ny)** Der skal etableres og opretholdes et minimum 5-rækket beplantningsbælte til afskærmning nord og syd for staldanlægget, som vist på principskiten i figur B.

Beplantningsbæltet skal minimum være 6 meter bredt. Beplantningen skal etableres mindst 10 meter forbi staldens nordvestlig og sydøstlige hjørne – se figur B
Beplantningen skal etableres med varierende højde, så beplantningen er højest ind mod gyllebeholderen og lavere ud mod landskabet. Beplantningsbæltet skal indeholde arter, som ved udvokset stand har en minimumshøjde på 9 meter.

Figur C: Principskitse for beplantning nord og syd for staldanlægget. Beplantningen skal etableres som en naturlig forlængelse af beplantningen omkring den godkendte nye gyllebeholder og beplantningen øst for vejen.

Der skal plantes et 5-rækket levende hegn omkring gyllebeholderen jf. figur B. Det levende hegn skal bestå af hjemmehørende træer og buske. Sammensætningen af træer og buske skal virke afskærmende, hvorfor der skal indblandes træer, som er mindst lige så høje som overdækningen af gyllebeholderen. Hvis der er behov for en kørevej omkring gyllebeholderen, kan beplantningen rykkes ud fra gyllebeholderen så der er plads til en arbejdsvej.

Beplantningen skal primært bestå af hjemmehørende danske arter af træer og buske som f.eks. hvidtjørn, stilkeg, storbladet lind, småbladet lind, hylde, avnbøg, benved, spidsløn, navr, hassel, æble, mirabel, fuglekirsebær, almindelig hæg, røn, æblerose og slåen. Beplantningen skal både indeholde hurtig og langsomt arter. Planter skal ved udplantning være vitale, sunde og sygdomsfrie. Planterne skal fortrinsvis følge plantestandarden 1/1 og 2/2. Der kan i mindre grad suppleres med planter i standarden 1/0 og 2/0.

Jorden skal forberedes til plantning. I fremtidig vækstjord løsnes komprimeret råjord i den dybde, hvor komprimeringen har fundet sted.

Beplantningsbæltet skal være etableret senest 1 år efter byggeriet er taget i brug.

- 8) **(Ny)** Eventuel overskudsjord i forbindelse med byggeriet skal fordeles øst for de eksisterende gyllebeholdere. Alternativt kan jorden fordeles i et tyndt lag øst for ejendommen med øje for ikke at udjævne de landskabelige former. Der skal indsendes en plan for placering af overskudsjord sammen med byggeansøgningen.

Ressourceforbrug

- 9) Hvis husdyrbrugets vandforbrug har væsentlige udsving, skal ejer sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvad der ligger til grund for udsvinget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.
- 10) Senest hvert 6. år efter godkendelsen er taget i brug skal ejer kunne redegøre for hvilke energibesparende tiltag der er mulige, og hvilke han agter at gennemføre, med henblik på at optimere energiforbruget.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys og støv)

Lugt

- 11) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre.

Støj

- 12) Bidraget fra landbruget med adressen Hesselgaard 1 til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
	Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Lørdag kl. 14.00 - 22.00	
		Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Table B. Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A) Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkåret fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt. Målingerne/beregningerne være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

- 13) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

- 14) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

- 15) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
- 16) Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

- 17) Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Affald og kemikalier

- 18) Husdyrbruget må højst opbevare ikke-genanvendeligt farligt affald i 1 år, før det bortskaffes.
- 19) Oliefiltre, batterier, spildolie eller andet flydende farligt affald skal opbevares i egnede beholdere under tag.
- 20) Beholderne med oliefiltre, batterier, spildolie eller andet flydende farligt affald skal stå på en spildbakke med tæt bund, som ikke har afløb til kloak. Spildbakken skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares, og være resistent overfor de kemikalier, der kan opsamles. Beholdere opbevaret på spildbakken skal være hævet fra bunden med rist, paller eller lignende, så eventuelle utætheder er synlige, og spild ikke ødelægger de andre beholdere.
- 21) Beholderne med farligt affald skal være mærket med indhold.
- 22) Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på husdyrbruget. Alt opsamlet spild indeholdende olie og

kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

- 23) Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage med faremærkning Kronisk sundhedsfare – Akut giftig _ Brandnærende – Gas under tryk og Eksplosiv skal bortskaffes som farligt affald.

Olie og diesel

- 24) Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankningen skal ske under opsyn.

Kemikalier og andre stoffer

- 25) Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Døde dyr

- 26) Døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Driftsforstyrrelser

- 27) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller hvor og hvornår der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal opdateres hvert 2. år og dato for udarbejdelse eller revidering af planen skal tilføjes planens forside.

Driftsophør

Husdyrbruget skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunen med en beskrivelse af ophøret og en eventuel jordforurening til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen ligeledes indeholde en beskrivelse til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

DEL 2 – KOMMUNENS VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSE

Del 2 er Kommunens vurdering af det ansøgte og begrundelse for afgørelse og de stillede vilkår, samt en samlet vurdering, jf. §§ 25, 26, 27, 34, 35, 36 og kapitel 17.

10) Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. Sønderborg Kommunes vurdering er uændret på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i § 16 a miljøgodkendelsen meddelt 2022 del 3 miljøkonsekvensrapporten afs. 3.7 og 3.12. De nye beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser at der anvendes BAT i forhold til ammoniakemission. Der udledes stadig 170 kg NH₃-N/år mindre end det beregnede BAT-krav.

11) Maksimal deposition af ammoniak til kategori 1- og 2-natur, samt påvirkning af bilag IV- arter

Kommunalbestyrelsen skal ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug sikre, at kravene om totaldeposition for ammoniak efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 26 og 27 overholdes (jf. samme bekendtgørelses § 40 stk. 7).

Med det ændrede produktionsareal, sker der mindre forskydninger i depositionerne til de forskellige naturpunkter se skema C.

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

§ 16a godkendelse					Nyt tillæg		
		Merdeposition (kg N/ha/år) :			Merdeposition (kg N/ha/år) :		
Navn for naturpkt. :	Kat :	8-årsdrift :	Nudrift :	Totaldeposition (kg N/ha/år) :	8-årsdrift :	Nudrift :	Totaldeposition (kg N/ha/år) :
K3, Gammel Skovjordbund	Kat 3	0,8	0,7	1,5	0,9	0,7	1,6
K3, Gammel Skovjordbund	Kat 3	1,0	0,9	2,0	1,0	0,9	2,0
K3, Gammel Skovjordbund	Kat 3	1,0	0,9	2,0	1,1	0,9	2,0
K3, Gammel Skovjordbund	Kat 3	2,1	1,6	3,3	2,1	1,6	3,3
K3, Gammel Skovjordbund	Kat 3	1,8	1,4	3,3	1,8	1,5	3,3
K3, Gammel Skovjordbund	Kat 3	1,6	1,3	3,3	1,6	1,3	3,3
K3, Gammel Skovjordbund	Kat 3	1,6	1,3	3,2	1,6	1,3	3,3
K3, Gammel Skovjordbund	Kat 3	1,5	1,2	3,1	1,6	1,3	3,2
§3 sø mod øst	Kat 3	1,4	1,2	1,7	1,4	1,2	1,7
§3 sø mod nord/vest	Kat 3	0,7	0,6	1,6	0,8	0,7	1,6
§3 sø (v. ejendommen)	Kat 3	12,2	12,0	15,5	14,5	14,4	17,8
K3, Mose mod nord/vest (v. vindmølle)	Kat 3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,5
K3, Overdrev mod syd/vest (Bækkendalen)	Kat 3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
K3, Overdrev mod syd/øst (Benniksgaard golf)	Kat 3	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
K3, Gammel Skovjordbund	Kat 3	1,7	1,4	3,3	1,8	1,4	3,3
K2, Overdrev mod nord/vest (Tørsbøl Plantage)	Kat 2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
K2, Overdrev mod vest (Høkkerup Plantage)	Kat 2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
K2, Overdrev mod syd/øst 1 (Benniksgaard golf)	Kat 2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
K1, Ege-blandskov	Kat 1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1

Tabel C Ammoniakdepositionsberregninger til naturpunkter fra § 16a godkendelsen meddelt i 2022. De 3 kollonder til venstre viser beregningen fra tillægsgodkendelsen skema nr. 239542. Markering med gul viser der hvor der sker ændringer i forhold til godkendelsen fra 2022.

Der er registreret en §3 sø mellem ejendommens bygninger (naturpunktet § 3 sø (v ejendommen)). Sønderborg Kommune har besigtiget søen d. 29. september 2021. Ved besigtigelsen var søen næsten udtørret. Søen er overskygget af træer (ask og rødel) og sumpvegetationen bestod af dunhammer, stor nælde og agersnerle.

Merdepositionen til søen ved bygningerne øges fra 12,2 til 14,5 kg N/ha/år – se tabel C. Sønderborg Kommune vurderer, at kvaliteten af søen er lav. Der har været et husdyrbrug ved siden af søen så langt tilbage, som man kan se på gamle luftfotos (1945) og på de preussiske målebordsblade (1877 med senere revisioner). Søen må derfor forventes at være påvirket af driften på ejendommen og en høj tilgængelighed af næringsstoffer, bl.a. som følge af udledningen af atmosfærisk kvælstof.

Sønderborg Kommune vurderer derfor, at søen ikke vil ændre tilstand som følge af merdepositionen på 2,3 kg N/ha/år.

I forbindelse med § 16 a miljøgodkendelsen fra 2022 har Aabenraa kommune vurderet, at den maksimale tålegrænse for skoven nordøst for husdyrbruget er 20 kg N/ha. Baggrundsbelastningen for området er 15,6 kg N. Af tabel C fremgår det at den maksimale total deponering fra anlægget til skoven er 3,3 kg (alle punkter benævnt Gammel Skovbund i skema C). Herved er skovens tålegrænse ikke overskredet.

I alle øvrige naturpunkter er depositionsberetningen uændret i forhold til beregningen i miljøgodkendelsen fra 2022, eller tålegrænsen er overholdt.

Sønderborg kommune vurderer, på baggrund af besigtigelse og beskrivelserne samt vurderingerne i del 3 miljøkonsekvensrapporten afs. 3.5 i miljøgodkendelsen fra 2022, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur. Det vurderes at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

12) Kommunens vurdering og begrundelse for afgørelse

12.1. Landskabelige værdier (pkt. 1)

Ejendommen er beliggende i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder.

Ejendommen ligger indenfor områder der er udpeget som kystorienteret landskab, kystnærhedszone, skovbyggelinje, bevaringsværdige landskaber, værdifulde landskaber, men udenfor kulturhistoriske bevaringsværdier, større sammenhængende landskaber, særlige værdifulde geologiske beskyttelsesområder.

Ejendommens landskabelige forhold samt en vurdering heraf, fremgår af Miljøkonsekvensrapportens punkt 3.4.

Sønderborg Kommunes afdeling By og Landskab har foretaget en vurdering af den ny placering og udvidelse mod syd – se vurderingen i næst afsnit.

Sønderborg kommunen har foretaget besigtigelse på ejendommen og været i dialog med ansøger omkring staldens placering og indpasning i landskabet, da den ønskes trukket ca. 14 meter længere mod vest end det tidligere godkendte projekt.

Grundet områdets geologiske bevaringsværdi og da stalden trækkes længere ud i det bakkede landskab, har kommunen bedt ansøger om en koteplan, som viser byggeriets indpasning i terrænet. Det nye byggeri placeres i kote 47,5 DVR.

Derudover søges om opstilling af en glasfiber fodersilo med en maksimal højde på 12 meter og diameter på 2,5 meter (ufarvet eller lys grå). Fodersiloen opstilles i forbindelse med servicebygningen.

I forhold til den godkendte ikke etablerede stald ønskes kvægstalden rykket 14 meter mod vest, så afstanden til vejen bliver 16 meter og 21,5 meter til eksisterende plansilo. Den nye servicebygning placeres 9,5 meter fra vejen.

Den ansøgte udvidelse er vurderet erhvervsmæssig nødvendig for landbrugsejendommens drift.

12.2. Landskabsanalyse

Ejendommen er beliggende i landzone vest for Rinkenæs tæt op af kommunegrænsen til Aabenraa Kommune. Ejendommen er ikke beliggende inden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Der er registreret bygninger på ejendommen med SAVE-værdier på 2 og 4.

Kommuneplanens retningslinjer

Ejendommen er helt eller delvist beliggende inden for følgende udpegninger i kommuneplanen:

- Særligt værdifulde landbrugsområder
- Bevaringsværdigt landskab
- Skovrejsningsområder
- Specifik geologisk bevaringsværdi

Den ansøgte kvægstald og servicebygning ligger kun inden for udpegningen til specifik geologisk bevaringsværdi (*Keldbjerg – Rinkenæs*). Området er karakteriseret ved at ligge i et område med israndsbakker, som bl.a. ses ved langstrakte bakker.

Det fremgår af retningslinje 2.1.5 i Kommuneplan 2019-2031 bl.a., at byggeri og anlægsarbejder, beplantning mv. som kan sløre landskabets dannelsesformer, skal så vidt muligt undgås i områder af særlige geologisk interesse.

12.2.1. Landskabskarakteranalyse

Ifølge Sønderborg Kommunes landskabskarakteranalyse, som er udgangspunktet for de landskabelige udpegninger i Kommuneplan 2019-2031, er ejendommen beliggende i karakterområde 6, Egersund-Gråsten- Rinkenæs Bylandskab.

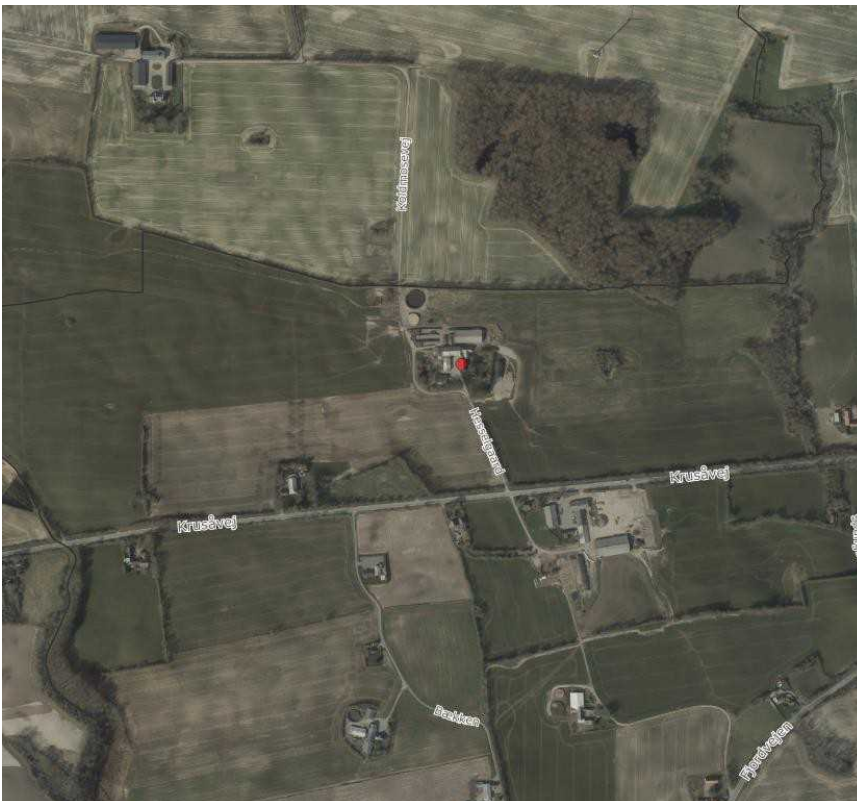
"Landskabet mellem Gråstenskoven og Flensborg Fjord er overordnet kendetegnet ved et fladt til småbakket landbrugslandskab, der brydes af det kystnære bybånd Egersund-Gråsten-Rinkenæs."

"Karakterområdet har som udgangspunkt varieret kapacitet til store tekniske anlæg, da landskabet varierer med hensyn til om det opleves lukket, åbent eller transparent, om det er roligt og uforstyrret samt om landskabet har værdifulde kulturhistoriske bebyggelses- og bevoksningsstrukturer..."

(fra landskabsanalysen)

Ejendommen er beliggende i et landskabsrum, som mod syd er afgrænset af det levende hegn langs Kruså-vej. Mod nord ligger et dige (kommunegrænsen til Aabenraa Kommune) med et levende hegn. Mod nordøst er en mindre skov. Mod vest og øst ligger store markflader, som efter 450-1000 m afgrænses af levende hegn og mindre bevoksninger.

Terrænet skråner generelt nedad mod øst til sydøst til syd for ejendommen. Terrænet vest for ejendommen, hvor stalden ønskes placeret, er storbakket.

Figur 2: Ejendommens placering mellem veje og beplantninger. Ejendommen er markeret med rød prik.

Foto fra tidligere besigtigelse. Det er dette areal, som ansøger har søgt om at placere den nye stald.

12.3. Tidligere afgørelse/sager på ejendommen

Vær opmærksom på, at tidligere stillede vilkår i forhold til materialer og lignende stadig skal være opfyldt.

12.4. Vurdering og vilkår

Det er kommunens vurdering, at den ændrede placering og udformning af stalden er acceptabel set ud fra et landskabsmæssigt perspektiv, da den fortsat vil opleves som værende inden for samme landskabsrum, som den eksisterende bebyggelse. Grundet det relativt lukkede landskabsrum samt det, at stalden og teknikrummet graves delvist ind i terrænet, er det kommunens vurdering, at stalden kan placeres i landskabet uden væsentlig påvirkning.

Placeringen vil dog påvirke grundlaget for den geologiske udpegning, da terrænet modificeres i højere grad end det tidligere godkendte projekt og der skabes en blokering for udsynet fra Hesselgaard ud over det bølgende terræn. Ud fra en samlet vurdering og med afsæt i de stillede vilkår, vurderer kommunen, at påvirkningen af den geologiske udpegning er af mere lokal karakter og uden påvirkning af landskabet som helhed.

Det er kommunens vurdering, at den nye stald ikke ligger i tilknytning til den øvrige bebyggelse på ejendommen. Forholdet skyldes bl.a. at der ligger en vej mellem den nye stald og de øvrige staldanlæg, som visuelt afskærer den nye stald fra den resterende ejendom, hvilket underbygges af terrænforholdene. At stalden ligger i nærheden af plansiloerne godtgør ikke alene, at tilknytningskravet er opfyldt. Tilknytningskravet afgøres således ikke alene af den målte afstand til de øvrige anlæg på ejendommen, men afvejes

også i forhold til karakteren af den allerede eksisterende bebyggelse og terræn- og landskabsforhold i øvrigt.

Kommunen bemærker, at det stillede vilkår om beplantning vil bidrage til at omkranse ejendommen, så bygningerne i højere grad opleves i kontekst af hinanden.

Beplantningsvilkår til staldanlægget:

Idet stalden udvides i forhold til det tidligere godkendte projekt og trækkes længere mod syd og vest vil denne særligt fra syd være mere synlig i landskabet. Samtidig vil stalden "stikke" længere ud mod syd end de eksisterende bebyggede arealer på ejendommen, hvorfor udvidelsen til fremstå mere markant i landskabet.

For at afbøde den landskabelige påvirkning stiller kommunen vilkår om en afskærmende beplantning nord og syd for staldanlægget. Beplantningen skal etableres, så den visuelt fremstår som en forlængelse/udvidelse af den eksisterende og kommende beplantning på ejendommen, hvorved ejendommen indrammes. På grund af de geologiske forhold stiller kommunen ikke vilkår om afskærmende beplantning vest for staldanlægget, idet beplantningen vurderes at yderligere udviske de geologiske former. For at have en afskærmende effekt vil beplantningen skulle have en vis bredde, hvilket ikke vurderes hensigtsmæssigt i relation til oplevelsen af landskabsformerne.

Støder man på arkæologiske levninger under anlægsarbejdet, skal Museum Sønderjylland – Arkæologi Haderslev, Dalgade 7, 6100 Haderslev på T 65370801 eller E planer@msj.dk straks tilkaldes, og arbejdet indstilles i det omfang det berører fortidsmindet. Jævnfør museumslovens § 27. Der stilles vilkår til afskærmede beplantning i vilkår nr. 7.

12.5. Placering af overskudsjord

Det er kommunens vurdering, at placering af eventuel overskudsjord ikke må ske inden for området, som i Kommuneplan 2019-2031 er udpeget til specifik geologisk bevaringsværdi, da det vil kunne svække landskabskarakteren, som bl.a. rummer langstrakte bakker.

Kommunen har tidligere peget på, at evt. overskudsjord med fordel kan fordeles øst for de eksisterende gyllebeholdere. Alternativt kan jorden fordeles i et tyndt lag øst for ejendommen med øje for ikke at udjævne de landskabelige former. Der stilles vilkår til placering af overskudsjord i vilkår 8.

Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af By og Landskabs udtalelse, at ændringen af kvægstalden ikke påvirker kulturarv eller landskabet negativt.

12.6. Natur og bilag IV –arter (pkt.2)

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

12.7. Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand (pkt. 3)

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøkonsekvensrapporten, at den ansøgte ændring i den godkendte stalde og opførelse af en ny silo og teknikrum ikke indebærer væsentlig virkning på jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

12.8. Øvrige emissioner og gener (pkt.4)

Lugt for omboende

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser at alle geneafstande er overholdt.

Lys

Det vurderes, at belysning ikke kan påvirke nærmeste naboer væsentligt, idet afstanden til naboerne er stor og at den udvendig belysning er mindre lamper.

Støv

Sønderborg Kommune vurderer, at der praktiseres BAT på støvemissioner idet foder til staldene ledes gennem lukket rørsystem.

Støj

Sønderborg Kommune vurderer, at der praktiseres BAT på støjgener ved at lade de mest støjende aktiviteter foregå indendørs, eller i områder længst væk fra nærmeste nabo.

Godt landmandskab

Sønderborg Kommune vurderer, at BAT på godt landmandskab og miljøledelse opnås ved at have en nødfremgangsmåde ved uheld (opdateret beredskabsplan) og dagligt opsyn med stald-, opbevarings- og foderanlæg.

Døde dyr

Sønderborg Kommune vurderer, at opbevaring af døde dyr opfylder BAT ved at pladsen er etableret med spalter i bunden og afskærmning i form af beplantning for at skærme mod solen.

Skadedyr

De beskrevne bekæmpelsestiltag under punkt 3.7.4 i miljøkonsekvensrapporten vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr eller menneskers sundhed.

Transporter

Antal af transportere er stigende pga. levering til biogasanlæg. Transporter vurderes derfor ikke at være væsentligt til gene for naboerne, da der ikke ligger nabobeboelse i umiddelbar nærhed til ejendommen indkørsel.

Samlet vurdering

Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af den store afstand til nabobeboelser, og de beskrevne tiltag for begrænsningen af gener og emissioner, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omgivelserne.

12.9. Etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget inden for de seneste 8 år (stk. 2)

8 års drift

Den gældende produktionstilladelse for 8 års siden var et anmeldt dyrehold fra 20/12 2004 på 100 malkekøer, 22 kalve (0-6) mdr. og 79 kvier 6-28 mdr. i de eksisterende bygninger.

Nudrift

Den 17. marts 2023 har Sønderborg Kommune meddelt en § 16a godkendelse til 3431 m² produktionsareal. Godkendelsen omfatter den eksisterende produktion samt en ny løsdriftsstald til malkekøer på 2074 m² og en ny gyllebeholder på 5000 m³.

12.10. Vurdering af Erhvervsmæssig nødvendighed

Sønderborg Kommune vurderer, at tillægget til miljøgodkendelsen til at udvide af den nye kostald med 302 m², samt etablering af teknikbygning og fodersilo er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommen.

13) Indretning og drift

13.1. Anvendelse af BAT (pkt. 1)

BAT er en fællesbetegnelse for teknik, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. Teknik, der har opnået betegnelsen BAT, er også vurderet med hensyn til miljø, økonomi og dyrevelfærd.

Ejendommens BAT-redegørelse kan ses i en uddybet form i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.12.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer at de beskrevne BAT-tiltag opfylder kravet i § 35.

14) Fastsættelse af vilkår

Kommunen skal på grundlag af vurderingen efter §§ 34 og 35 fastsætte vilkår for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt. Godkendelser og tilladelser skal i alle tilfælde indeholde de vilkår, som er nævnt i nr. 1-6, og IE-husdyrbrug skal endvidere i alle tilfælde indeholde de vilkår, som er nævnt i nr. 7-13.

14.1. Produktionsarealets størrelse i m² med angivelse af dyrearter og dyretyper, staldsystemer og teknologi (pkt. 1)

Der stilles nyt vilkår til produktionsarealerne, se vilkår 3.

14.2. Placering og udformning af ny bebyggelse (pkt. 5)

Den nye kostald udvides og placeringen ændres i forhold til den gældende § 16a godkendelse. Der stilles et nyt beplantningsvilkår – vilkår 7.

Der stilles end videre et nyt vilkår til håndtering af overskudsjord – vilkår 8.

15) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Sønderborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnligt:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-. Ammoniak-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

16) Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret i perioden 24. maj 2023 til den 14. juni 2023 på Sønderborg Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Miljøgodkendelsen er meddelt den 04-06-2024.

16.1. Partshøring

Et resume og et link til udkast til miljøgodkendelse blev den [Klik eller tryk for at angive en dato.](#) udsendt til høring hos naboer (ejere og beboer) inden for konsekvensområdet for lugt (439 m) og skønnede parter i sagen, ansøger selv og ansøgers konsulent.

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 30 dage frem til og med den 3. juni 2024. Partshøringen gav ingen tilbagemeldinger.

16.2. Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på Sønderborg Kommunes hjemmeside www.sonderborgkommune.dk den 4. juni 2024.

16.3. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede

myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af <https://naevneneshus.dk/>.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID eller Mit-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Sønderborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune.

Sønderborg Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 02-07-2024.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune i klageportalen.

Sønderborg Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Sønderborg Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

16.4. Civilt søgsmål

Du kan indbringe denne afgørelse for domstolene, jævnfør husdyrbruglovens § 90. Ønsker du at prøve afgørelsens gyldighed ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

17) Kommunens bilag

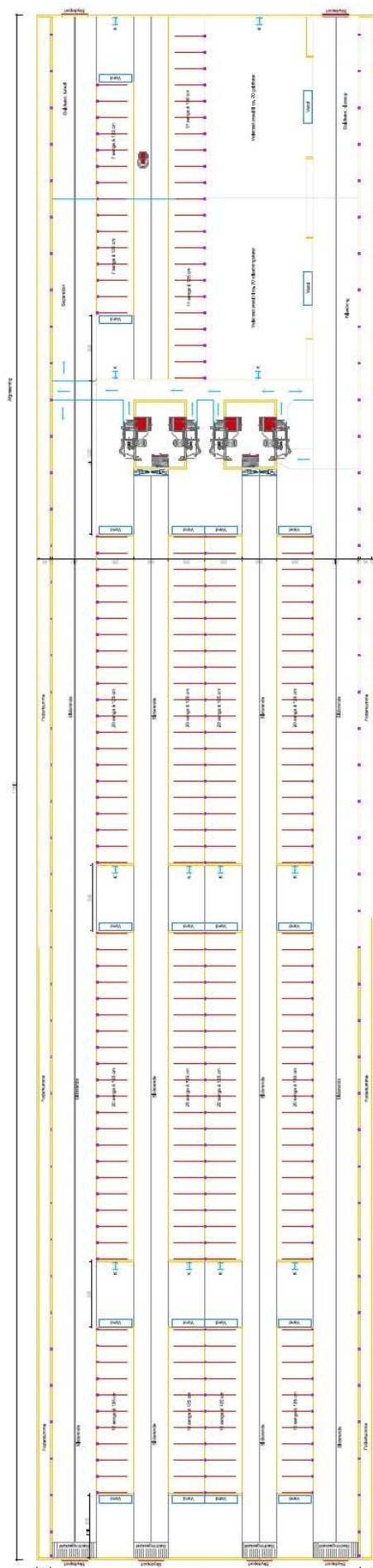
Bilag 1: Versionshistorik

Version

2 (Ansøger) v		
Skema ^		
Ændrede		
Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
239542 - Ventilationsforhold		Se tekstansøgning
239542 - IeOplysninger		Se tekstansøgning
239542 - GenerelleOplysningsKrav		Se tekstansøgning
Staldbygninger ^		
Tilføjede		
+ Godkendt stald - drifter (), 2073,8 kvm		
Miljøkonsekvensrapport ^		
Tilføjede		
+ 239542		
Anmeldeinformation ^		
Ændrede		
Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
239542 - AnmeldelseKommentar		Se tekstansøgning
Afstandsmarkører ^		
Ændrede		
Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Hesselgaard - X	533590,684087990	533589,936435350
Hesselgaard - Y	6082943,049579400	6082947,180848400

Bilag 2: Staldtegning

Nykorsbald	
Byggherrens navn: Nykorsbald	Byggherrens adresse: Skovvej 15, 4200 Slagelse
Byggherrens kontaktperson: Christoffer	Byggherrens telefon: 47 30 23 38
Projektets navn: Nykorsbald	Projektets adresse: Skovvej 15, 4200 Slagelse
Projektets kontaktperson: Christoffer	Projektets telefon: 47 30 23 38
	

DEL 3 - MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag. MKR er udarbejdet af miljørådgiver Ulla Pallesen, Spiras.

Sønderborg Kommune vurderer, at de oplysninger, som ansøger har fremlagt i MKR, er fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

Ansøgningmaterialet indeholder MKR og flere bilag.

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse til Hesselgaard 1, 6300 Gråsten

Ansøgning om ændring af størrelsen af godkendt stald

Skema 239542

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5)

Ansøger, ejer og kontaktperson	Johannes Hjort Nielsen Hesselgaard 1 6300 Gråsten hesselgaard@bbsyd.dk
Husdyrbrugets adresse	Hesselgaard 1 6300 Gråsten
CVR-nummer	25608984
CHR-nummer	48113
Kommune	Sønderborg Kommune
Ejendomsnummer	5400007944
Matrikel-nr.	Matrikel: 126 og 190 Bækken, Rinkenæs m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	239542
Konsulent	Ulla Refshammer Pallesen LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@landbosyd.dk Tlf.: 7436 5043 / 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved de ansøgte ændringer i forhold til det godkendte jf. § 16 a miljøgodkendelsen fra d. 17. marts 2022 til Hesselgaard 1, 6300 Gråsten.

Ansøgningen er bygget op på samme måde som miljøkonsekvensrapporten udarbejdet i forbindelse § 16 a miljøgodkendelsen, dog er eventuelle vurderinger skrevet ind i punkterne under afsnit 3.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af LandboSyd i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Udsnit af luftfoto på forsiden er fra Dataforsyningens skråfotos. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5)	1
Forord / læsevejledning	2
1. Indledning	5
1.1 <i>Metode og manglende viden (F6)</i>	5
2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)	6
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø	7
3.1 <i>Indretning og drift af anlægget</i>	7
3.1.1 <i>Produktionsarealer</i>	7
3.1.2 <i>Opbevaring og håndtering af husdyrgødning</i>	8
3.1.3 <i>Drift af anlægget</i>	8
3.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde</i>	8
3.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug</i>	9
3.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav</i>	9
3.4.1 <i>Jordarealer og jordbund</i>	13
3.5 <i>Ammoniakemission og -deposition</i>	13
3.6 <i>Biologisk mangfoldighed/biodiversitet</i>	16
3.7 <i>Lugtmission (B6, B4, E1b)</i>	17
3.8 <i>Øvrige emissioner og gener</i>	17
3.8.1 <i>Støj</i>	17
3.8.2 <i>Rystelser og vibrationer</i>	17
3.8.3 <i>Støv</i>	17
3.8.4 <i>Lyspåvirkning</i>	17
3.8.5 <i>Skadedyr</i>	17
3.8.6 <i>Transporter</i>	17
3.9 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer</i>	18
3.9.1 <i>Døde dyr</i>	18
3.9.2 <i>Affald</i>	18
3.9.3 <i>Olie- og kemikalier</i>	18
3.9.4 <i>Råvarer</i>	18
3.9.5 <i>Energiforbrug</i>	18
3.9.6 <i>Vandressourcen og vandforbrug</i>	18
3.9.7 <i>Spildevand og restvand</i>	18
3.10 <i>Klima</i>	18
3.11 <i>Forslag til egenkontrol</i>	18
3.12 <i>BAT-Ammoniakemission</i>	19

3.13	<i>Risiko for ulykker og katastrofer</i>	19
3.14	<i>Overvågning</i>	19
3.15	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	20
3.16	<i>Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger</i>	20
3.17	<i>Alternative løsninger og 0-alternativet</i>	20
3.18	<i>Erhvervsmæssig nødvendighed</i>	20
4.	Oplysninger om konsulenten	20
5.	Konklusion	20
6.	Bilag	20

1. Indledning

Denne rapport beskriver og vurderer udvidelsen i forhold til det godkendte i § 16 a miljøgodkendelsen til kvægholdet af kvæghold på Hesselgaard 1 fra 17. marts 2022. Ansøgningen er delvis udnyttet, idet der nu er flere dyr i staldene. I forbindelse med projekteringen af den nye stald, er ansøger kommet frem til, at der ønskes en lidt større stald end godkendt, idet det nu er planen at etablere malkerobotter i den nye stald i stedet for at malke i den gamle malkestald. Med malkerobotter i den nye stald er det mest hensigtsmæssigt, at kælvningsafsnittet også etableres i stalden, så nykælvende ikke skal gå så langt i forbindelse med malkning. Den godkendte nye stald blev ansøgt til en stald på 23,7 m x 87,5 m med 2.074 m² produktionsareal med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb. Den nu ønskede stald bliver på 23,7 m x 118,4 m med 2.050 m² produktionsareal med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb samt 326 m² dybstrøelsesareal. Stalden skal ligge med samme ansøgte placering for nordgavlen, men bliver 30,9 m længere i den sydlige ende. Da der nu etableres malkerobotter, bliver der behov for et servicehus til mælketank, teknik mv. Servicehuset etableres endvidere med tidssvarende personalefaciliteter med omklædning, bad, frokostur mv.

Rapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger fra Johannes Hjort Nielsen, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

1.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af rapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager, tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrbrugslovens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner, specielt ikke for **metan** og lattergas.

2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)

Det er valgt at skrive et læsevenligt resume, der beskriver de væsentligste forhold på husdyrbruget og ændringer som følge af udvidelsen frem for at skrive et resume af de enkelte underpunkter i miljøkonsekvensrapporten.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Uændret

Landskabelige forhold

Uændret bortset fra, at stalden nu bliver 30,9 m længere mod syd end godkendt i 2022.

Potentielle gener

Uændret.

Husdyrgødning

Uændret.

Ammoniakdeposition til natur

Uændret bortset fra at der sker en lidt forhøjet ammoniakudledning. Tålegrænsen for skoven nordøst for husdyrbruget på 20 kg N/ha/år overstiges ikke.

Anvendelse af BAT

Uændret.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Såfremt tillægsgodkendelsen ikke meddeles, forventes den godkendte mindre stald at blive etableret. Alternativt vil husdyrbruget blive nedlagt om ganske få år.

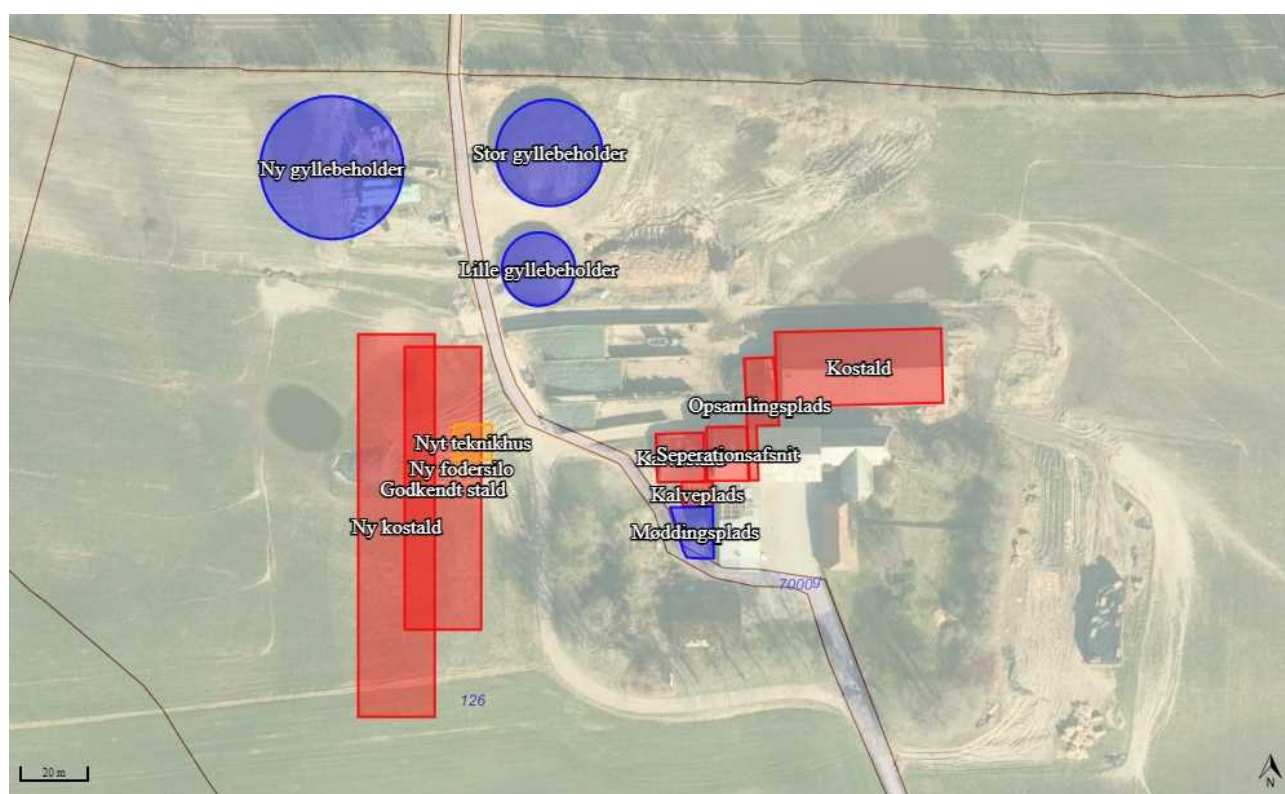
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives ændringer ned i husdyrbrugets indretning og drift i forhold til de ansøgte ændringer, ændringer i forhold til husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt eventuelle ændringer i husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Husdyrbrugets bygningssæt ligger samlet på den østlige side af vejen Hesselgaard. Den nye kostald og gyllebeholder skal fortsat placeres vest for vejen Hesselgaard. Den eksisterende malkestald beholdes ind til videre, og der etableres fortsat en drivvej mellem den nye stald og det eksisterende anlæg.

Bygninger mv. ses af figur 1 samt af bilag 1.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde, opbevaringsanlæg mv.

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden.

Produktionsarealerne i de eksisterende stalde er uændrede. I forhold til den godkendte nye stald reduceres lidt i arealet med fast drænet gulv og skraber og ajlefløb men til gengæld ønskes etableret et areal med dybstrøelse. Netto øges produktionsarealet med 302 m².

8 årsdriften og nudriften

Uændret i forhold til den meddelte miljøgodkendelse fra 2022. Den ikke etablerede stald er fortsat indtegnet i ansøgningskemaet, så den nye placering kan sammenlignes med den allerede godkendte placering.

Ny ansøgt drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kostald	1185	Naturlig ventilation	3 m	(#600399) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	892
Kalvestald	221	Naturlig ventilation	3 m	(#600403) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	138
				(#600400) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	14
Kalveplads	73	Naturlig ventilation	3 m	(#600408) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	22
Ny kostald	2806	Naturlig ventilation	3 m	(#601830) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	326
				(#600409) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	0	2050
Opsamlingsplads	247	Naturlig ventilation	3 m	(#600410) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	228
Seperationsafsnit	212	Naturlig ventilation	3 m	(#600413) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	63
Sum						3733

Tabel 1: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i ny ansøgt drift

Det er fortsat planen at etablere en ny drivgang med fast bund og fald ind mod midten og afgrænsningsmure/opkanter. Drivgangen vil blive rengjort senest 4 timer efter at dyrene har haft adgang til arealet, og er derfor ikke indtegnet som et nyt staldafsnit.

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Uændret i forhold til den meddelte miljøgodkendelse fra 2022.

3.1.3 Drift af anlægget

Uændret i forhold til den meddelte miljøgodkendelse fra 2022 bortset fra, at der nu ikke længere skal malkes køer i den gamle malkestald, idet der nu kommer malkerobotter i den nye stald.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

I forhold til materialevalg, farver, højder mv. så etableres den nye stald fortsat med grå betonelementer og gavle med teglrøde stålplader med ca. 4 m ben og ca. 20 graders taghældning og med kiphøjde på maks. 10 m. Servicehuset bliver etableret fritliggende ca. 6 m fra stalden og forventes opført med samme typer materialer og farver som den nye stald. Servicehuset bliver på 11,6 x 10 m med maks. 3,2 m vægge og 20 graders taghældning, hvorved der kommer en kiphøjde på ca. 5,5 m. Taget på stalden bliver med ca. 2 m udhæng ud over det udvendige foderbord, der etableres med en foderkumme på ca. 1 m i bredden.

I forbindelse med servicehuset opsættes en fodersilo i glasfiber (ufarvet eller lys grå) med en maks. højde på 12 m og en maks. diameter på ca. 2,5 m.

Diverse placeringer af stalde og anlæg m.v. fremgår af oversigtskortet i bilag 1.

Anlægsfasen

Etablering af stalden er foreløbig udskudt og der er pt ikke planer for, hvornår byggeriet kan sættes i gang. Selve anlægs- og byggefasen forventes, at tage ca. 6 måneder, hvorefter der kan indsættes det første hold køer i den nye stald.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ansøger driver fortsat ikke andre husdyrbrug.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav

Landskab

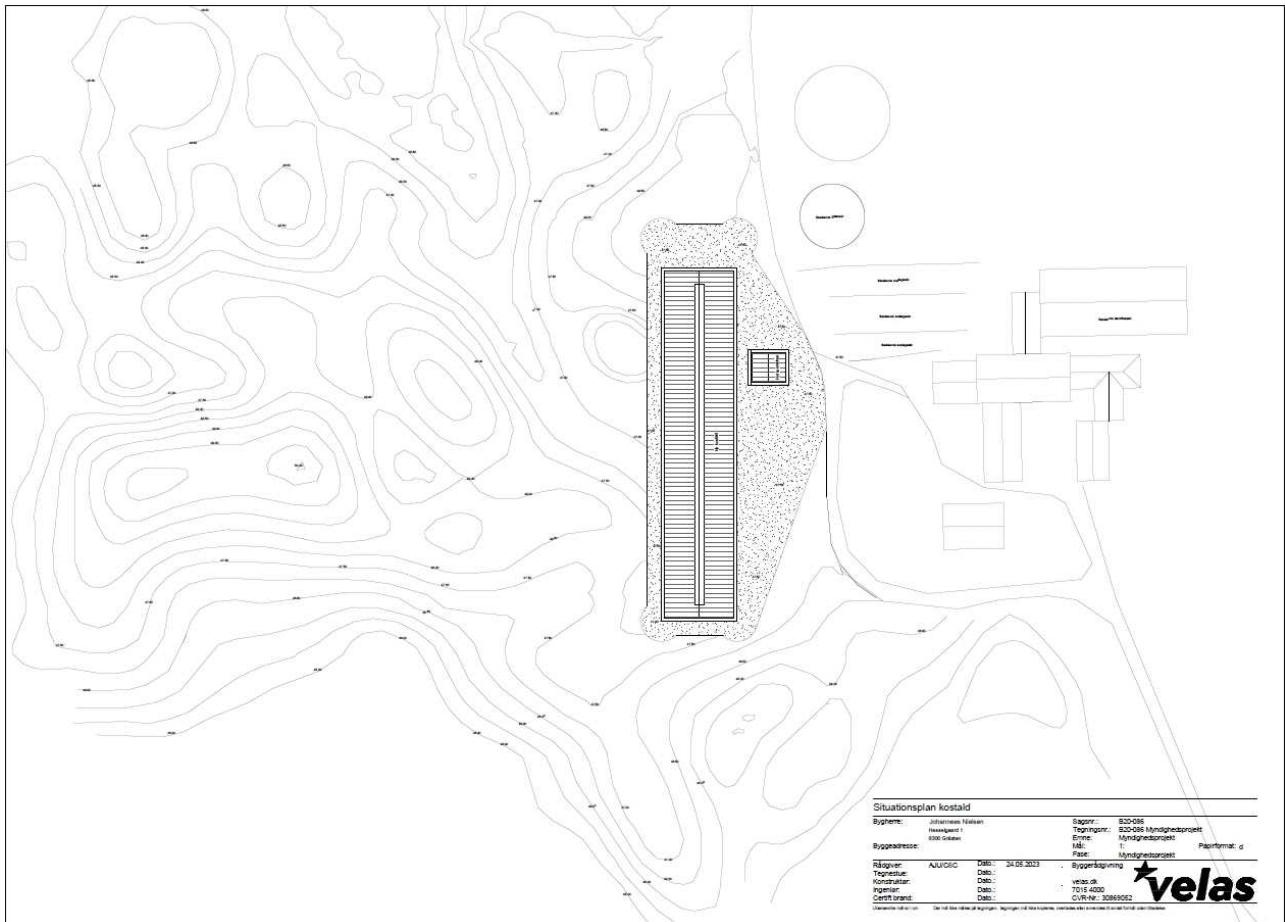
Uændret i forhold til den meddelte miljøgodkendelse fra 2022, dog kommer den nye stald til at blive 30,9 m længere primært mod syd og der kommer en ny servicebygning og en fodersilo mellem stalden og det gamle staldanlæg. Stalden er rykket ca. 14 m mod vest og den nordlige gavl ca. 4 m mod nord i forhold til, hvordan den var indtegnet i skema 226695 (godkendt skema).

Grunden til, at servicehuset ikke kan etableres på vestsiden af stalden er, at dyrene skal på græs på areaerne mod vest. Aktiviteterne i forbindelse med servicehuset vil med en placering på vestsiden af stalden komme til at udgøre en væsentlig smittekilde, specielt i forhold til Salmonella, idet der vil komme en masse transport af køretøjer og mennesker i samme område, som køerne skal gå. Til og fra servicehuset vil der komme transporter i form af mælkebil, foderleverance til fodersiloen samt transport af personale, dyrlæge, teknikere, konsulenter mv. Smittemæssigt er det "no go" at krydse kotrafik og væsentlige interne arbejdsveje.

Der er behov for luft omkring en naturlig ventileret stald, og som udgangspunkt bør der være minimum 20 meter frirum rundt omkring naturligt ventilerede stalde. Stalden kommer til at ligge, således at de interne arbejdsveje kommer til at passe med det udvendige foderbord på begge sider og i cirka samme kote som ensilagesiloerne og det gamle staldanlæg. Der vil ske terrænregulering indenfor byggefeltet for stalden. Der bygges henover/gennem to mindre lavninger og to mindre forhøjninger. Det nære terræn ca. 4 m / 20 m rundt om stalden (1 m foderkumme og 3 m kørevej langs siderne samt 20 m vendepladser nord og syd for stalden) etableres i samme kote som stalden. Kørevej og vendepladser etableres i stabilgrus. Terrænet udjævnes fra køreveje langs stalden samt vendepladserne til det omgivende terræns højder med et fald på ca. 1 %, til det rammer det naturlige terræn. Med udjævning af terrænet vil stalden således ikke komme til at "svæve". Hvis der er behov for det, kan der etableres afskærmende beplantning – enten ved at udbygge eksisterende læhegn eller ved at plante syd for vendepladsen ud for sydgavlen.

Der sker ingen ændringer i den kote, som stalden skal etableres i. I forbindelse med den godkendte placering var det også meningen, at stalden skulle placeres i samme kote som ensilagesiloerne og det gamle staldanlæg.

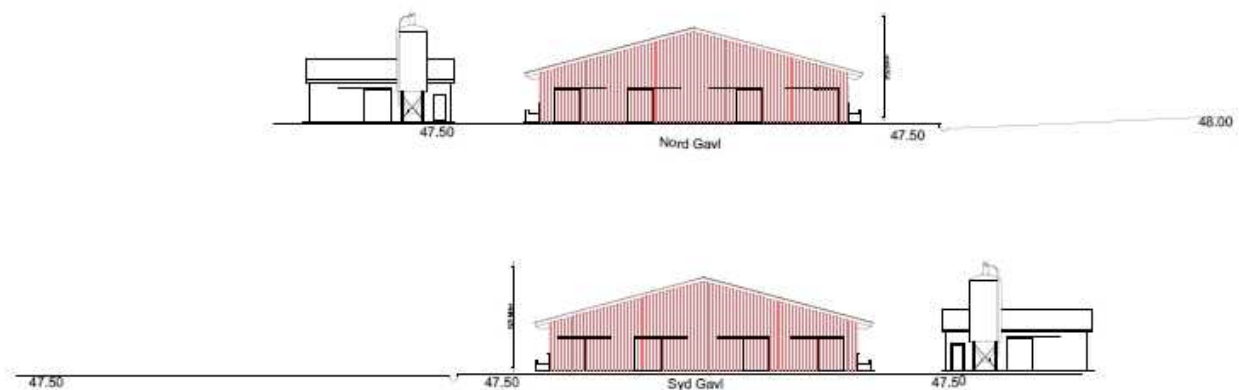
Herunder vises koteplan efter udvidelsen. Planen er udarbejdet af Christian Schädler, Velas.

Figur 2: Koteplan for den ønskede stald

Vurdering

Det vurderes, at en forlængelse på 30,9 m primært mod syd ikke vil ændre væsentligt på staldens påvirkning af det omgivende landskab. Stalden vil komme til at ligge længere mod syd end den godkendte placering, som stort set flugtede med bygningen, BBR 8. Sydgavlen af den nye stald ligger dog ikke mere end ca. 22 m sydligere end den sydlige side af BBR 8, og sydgavlen af den nye stald flugter omtrent med kørevejen syd og vest om BBR 8. Beplantningen syd og vest for BBR 8 er således også med til visuelt at binde den nye stald sammen med det eksisterende husdyrbrug inklusiv beplantning. Kommunen bør kunne godkende den ændrede placering, som er begrundet i de nødvendige smitemæssige afstande, samt det forhold at der er tale om en begrænset udvidelse samt en begrænset ændret placering af stalden.

Figur 3: Facadetegning over nord- og sydgavl på den ønskede stald

12.06.2023

Kulturarv

Uændret.

Materielle goder

Uændret.

Afstandskrav

Ifølge Husdyrbruglovens afstandskrav i § 6 skal der være mere end 50 meter fra nye stalde eller i stalde hvor der udvides eller ændres til:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

I tabellerne herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 vist:

Sø (vestlig side) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt teknikhus	43
Staldbygning	Kalvestald	31
Gødningsslager	Møddingsplads	28

Sø (østlig side) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt teknikhus	49
Staldbygning	Kalveplads	26
Gødningsslager	Møddingsplads	20

Naboskel, 10 Hokkerup, Holbøl - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt teknikhus	108
Staldbygning	Ny kostald	80
Gødningsslager	Ny gyllebeholder	22

Tabel 2: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1

Krusåvej 8 - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny fodersilo	321
Staldbygning	Ny kostald	244
Gødningslager	Møddingsplads	352

Krusåvej 15 - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny fodersilo	320
Staldbygning	Ny kostald	252
Gødningslager	Møddingsplads	279

DGU 169.376 - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny fodersilo	292
Staldbygning	Ny kostald	218
Gødningslager	Ny gyllebeholder	322

Hokkerup Vandværk - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt teknikhus	2107
Staldbygning	Ny kostald	2076
Gødningslager	Ny gyllebeholder	2045

Hesselgaard - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt teknikhus	31
Staldbygning	Ny kostald	15
Gødningslager	Lille gyllebeholder	13

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt teknikhus	106
Staldbygning	Opsamlingsplads	32
Gødningslager	Møddingsplads	32

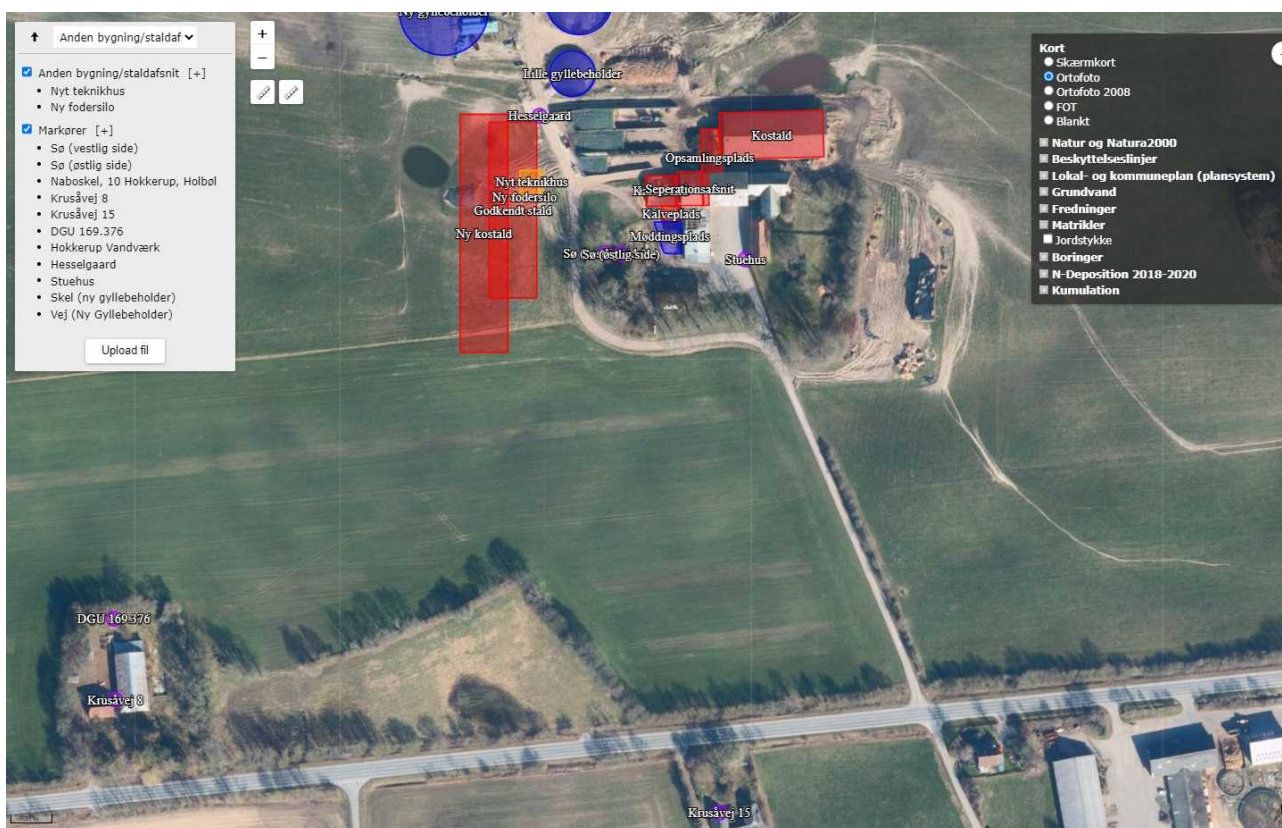
Skel (ny gyllebeholder) - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt teknikhus	116
Staldbygning	Ny kostald	82
Gødningslager	Ny gyllebeholder	8

Vej (Ny Gyllebeholder) - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt teknikhus	81
Staldbygning	Ny kostald	54
Gødningslager	Stor gyllebeholder	13

Fortsat Tabel 2: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1

På kortudsnittet herunder er vist nærmeste vandhul, naboskel, offentlig vej, ikke almene vandboring og beboelsen på ejendommen. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed, og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis alle punkter skulle vises.

Figur 2: Placering af afstandsmarkører

Der sker ingen ændringer i forhold til den endnu ikke etablerede godkendte gyllebeholder. Der er i den eksisterende miljøgodkendelse meddelt dispensation fra afstandskravet til vej på 15 m til at etablere stalden 3 m fra vejen. Servicebygningen etableres ca. 8,5 m fra vejskel og faktisk vej. Der er kun faste afstandskrav i forhold til stalde og opbevaringsanlæg til husdyrgødning og ensilage. Da der nu bliver 15 m mellem den nye stald og vejen Hesselgaard, er der ikke længere behov for dispensation i forhold til afstandskravet til vej.

3.4.1 Jordarealer og jordbund

Uændret, bortset fra, at terrænet også udjævnes i de ekstra 30,9 m i den sydlige ende af stalden

3.5 Ammoniakemission og -deposition

Uændret bortset fra, at der nu kommer en lidt større ammoniakemission fra stalden samt at centrum for stalden flyttes mod syd så depositionen ændres lidt i ansøgt drift. I den oprindelige godkendelse blev der godkendt en ammoniakemission på 4.066,7 kg NH₃-N år og nu ansøges om 4.319,2 kg NH₃-N år svarende til en meremission på 252,5 kg NH₃-N år.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 3.

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3311,2	1008,0	4319,2
Nudrift	3058,7	563,3	3622,0
8 års-drift	1212,8	222,9	1435,8

Tabel 3: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Kategori 1 natur

Uændret, totaldepositionen er fortsat på 0,1 kg N/ha/år til arealet med ege-blandskov i Natura 2000 habitatområdet nord for husdyrbruget.

Kategori 2 natur

Uændret, totaldepositionen er fortsat på 0.0-0,1 kg N/ha/år til nærmeste kategori 2 natur, som er et overdrev ca. 1,6 km sydøst for husdyrbruget.

Kategori 3 natur og § 3 områder

Uændrede depositions punkter.

Navn	Kategori	Operation	Kumulativt	Påfølg natur	Merdposition (kg N/ha/år)		Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdposition (kg N/ha/år)		Totaldeposition (kg N/ha/år)
					8-års drif	Nudrift		8-års drif	Nudrift	
K3, Samlet Skovjordbund	Kategori 3	Anager	0	S	0,9	0,7	1,5	0,9	0,2	1,5
K3, Samlet Skovjordbund	Kategori 3	Anager	0	S	1,0	0,9	2,0	1,0	0,2	1,0
K3, Samlet Skovjordbund	Kategori 3	Anager	0	S	1,0	0,9	2,0	1,1	0,2	2,0
K3, Samlet Skovjordbund	Kategori 3	Anager	0	S	2,1	1,6	3,3	2,1	0,6	2,5
K3, Samlet Skovjordbund	Kategori 3	Anager	0	S	1,6	1,4	3,1	1,6	0,4	2,1
K3, Samlet Skovjordbund	Kategori 3	Anager	0	S	1,6	1,3	3,1	1,6	0,3	2,1
K3, Samlet Skovjordbund	Kategori 3	Anager	0	S	1,6	1,3	3,1	1,6	0,3	2,1
K3, Samlet Skovjordbund	Kategori 3	Anager	0	S	1,5	1,2	3,1	1,6	0,3	2,2
§3 se mod nord/vest	Kategori 3	Anager	0	V	1,4	1,2	1,7	1,4	0,6	1,7
§3 se mod øst	Kategori 3	Anager	0	V	0,7	0,6	1,6	0,8	0,2	1,6
§3 se (u ejendomme)	Kategori 3	Anager	0	V	11,2	11,0	15,5	14,5	1,9	17,8
K3, Målt mod nord/vest (u vindmåle)	Kategori 3	Anager	0	S	0,9	0,3	0,4	0,9	0,1	0,3
K3, Overdrev mod syd/vest (Børklunddal)	Kategori 3	Anager	0	S	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
K3, Overdrev mod syd/øst (Børklunddal golf)	Kategori 3	Anager	0	Ø	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2
K3, Samlet Skovjordbund	Kategori 3	Anager	0	S	1,7	1,4	3,3	1,8	0,4	3,3
K2, Overdrev mod nord/vest (Torsdal plantage)	Kategori 2	Anager	0	Ø	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
K2, Overdrev mod øst (Høkkrup plantage)	Kategori 2	Anager	0	MØ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
K2, Overdrev mod syd/øst 1 (Børklunddal golf)	Kategori 2	Anager	0	Ø	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
K1, Ege Skovskov	Kategori 1	Anager	0	S	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1

Tabel 4: Ammoniakdepositionsregninger til natur I kolonnen til højre viser de depositionerne fra skema 226695

Herunder er indsat en tydeligere tabel over de punkter, hvor depositionen har ændret sig i forhold til det, der blev godkendt.

Navn	Kategori	Ruhed	Mer 8 år	Mer nudrift	Total	Ny Mer 8 år	Ny Mer nudrift	Ny Total
K3, GI Skovjordbund	3	S	0,8	0,7	1,5	0,9	0,7	1,6
K3, GI Skovjordbund	3	S	1,0	0,9	2,0	1,0	0,9	2,0
K3, GI Skovjordbund	3	S	1,0	0,9	2,0	1,1	0,9	2,0
K3, GI Skovjordbund	3	S	2,1	1,6	3,3	2,1	1,6	3,3
K3, GI Skovjordbund	3	S	1,8	1,4	3,3	1,8	1,5	3,3
K3, GI Skovjordbund	3	S	1,6	1,3	3,3	1,6	1,3	3,3
K3, GI Skovjordbund	3	S	1,6	1,3	3,2	1,6	1,3	3,3
K3, GI Skovjordbund	3	S	1,5	1,2	3,1	1,6	1,3	3,2
§3 sø mod nord/vest	3	V	1,4	1,2	1,7	1,4	1,2	1,7
§3 sø mod øst	3	V	0,7	0,6	1,6	0,8	0,7	1,6
§3 sø (v. ejendommen)	3	V	12,2	12,0	15,5	14,5	14,4	17,8
K3, Mose mod nord/vest	3	S	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,5
K3, Overdrev mod syd/vest	3	S	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
K3, Overdrev mod syd/øst	3	Bn	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
K3, GI Skovjordbund	3	S	1,7	1,4	3,3	1,8	1,4	3,3

Tabel 5: Ændret ammoniakdeposition i forhold til skema 226695

Som det fremgår af ovenstående tabel, sker der i 4 af punkterne i skoven en lille stigning i merdepositionen og endvidere sker der en forøgelse på 2,3 kg N/ha/år til søen mellem det nye og det gamle bygningsæt.

Sønderborg Kommune har i forbindelse med godkendelsen fra 2022 vurderet, at kvaliteten af søen er lav, idet der har været husdyrbrug ved siden af søen så langt tilbage, som man kan se på gamle luftfotos (1945) og på de preussiske målebordsblade (1877 med senere revisioner), og at søen derfor må forventes at være påvirket af driften på ejendommen og en høj tilgængelighed af næringsstoffer, bl.a. som følge af udledningen af atmosfærisk kvælstof. Det antages derfor, at den øgede merdeposition ikke vil ændre denne vurdering.

Kategori 3 skoven nordøst for husdyrbruget ligger i Aabenraa Kommune. Aabenraa Kommune har i forbindelse med miljøgodkendelsen vurderet, at skoven maksimalt må modtage en totalbelastning på 20 kg N/ha/år. Da den maksimale totaldeposition er beregnet til 3,3 kg N/ha/år og baggrundsbelastningen for området er på 14,3 kg N/ha/år (3 års gennemsnit 2018-2020 jf. kortlag på Danmarks Miljøportal), bliver den samlede deposition til skoven på 17,6 kg N/ha/år.

Da tålegrænsen på 20 kg ikke overskrides, vurderes merdepositionen at kunne accepteres.

Bilag IV-arter

Uændret.

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet

Biologisk mangfoldighed/biodiversitet generelt

Uændret.

3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b)

Nærmeste naboer, samlet bebyggelse/lokalplanlagt område i landzone og byzone er uændrede.

Som det fremgår af nedenstående tabel, overholdes luftgeneafstandene fortsat.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Krusåvej 11 	1	FMK	107,6	107,6	343,3	Ja
Krusåvej 13 	0	FMK	107,6	107,6	319	Ja
Krusåvej 15A 	0	FMK	107,6	107,6	318,5	Ja
Krusåvej 8 	0	FMK	107,6	107,6	340,6	Ja
Goldbane 	0	NY	283,8	273,5	1052,8	Ja
Stranderød 4 	0	NY	283,8	255,4	1519,3	Ja
Rinkenæs Ejerlav, Rinkenæs 	0	NY	428	428	1351,9	Ja
Rinkenæs Ejerlav, Rinkenæs 	0	NY	428	428	1516,6	Ja

Konsekvenszone: 439 m

Tabel 6: Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelse og byzone mv.

3.8 Øvrige emissioner og gener

3.8.1 Støj

Staldens sydgavl kommer til at ligge ca. 27 m længere mod syd end godkendt i 2022. Støjkilden for malkningen ændres, idet der ikke længere forventes at skulle malkes i den gamle malkestald, og der kommer malkebotter i den nye stald. Med godt 240 m til nærmeste nabobeboelse, vurderes den ændrede placering af støjkilderne (malkebotter og dyr i stalden mv.) ikke at kunne medføre gener for naboer.

3.8.2 Rystelser og vibrationer

Uændret. Det vurderes, at forlængelse af stalden mod syd ikke vil ændre støj og vibrationer fra husdyrbruget væsentligt.

3.8.3 Støv

Uændret. Det vurderes, at forlængelse af stalden mod syd ikke vil ændre støvpåvirkningen af omgivelserne fra husdyrbruget væsentligt.

3.8.4 Lyspåvirkning

Uændret, bortset fra, at der forventes at blive opsat en eller flere sensorstyrede lamper på servicehuset, der oplyser arealet umiddelbart foran indgangsdøre.

3.8.5 Skadedyr

Uændret.

3.8.6 Transporter

Uændret i forhold til eksterne transportere.

I forhold til interne transportere vil der komme færre transportere, idet der nu ikke længere skal gå køer over og blive malket i malkestalden i det gamle staldanlæg. Drivgangen mod nord vil fortsat blive benyttet til at drive ammetanter og småkalve/ungdyr mellem de to staldanlæg.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.9.1 Døde dyr

Uændret.

3.9.2 Affald

Uændret.

3.9.3 Olie- og kemikalier

Uændret.

3.9.4 Råvarer

Uændret.

3.9.5 Energiforbrug

At stalden bliver 30,9 m længere vil betyde, at der opsættes lidt ekstra LED-rør inde i den nye stald, men elforbruget til belysning vil kun blive marginalt større. Elforbruget til malkerobotter forventes at blive lidt større ved overgangen til robotter. Ifølge Håndbogen om driftsplanlægning 2015 ligger elforbruget på ca. 669 kWh per årsko i besætninger med malkestald/karrusel og 759 kWh per årsko i automatiske malkesystemer (robotter). Elforbruget blev skønnet til 225.120 kWh + 15.000 kWh i godkendelsen fra 2022. Elforbruget skønnes nu til ca. 270.000 kWh afhængigt af behovet for korntørring.

3.9.6 Vandressourcen og vandforbrug

Uændret. Da antallet af dyr ikke forventes øget i forhold til beskrevet i forbindelse med den eksisterende godkendelse, forventes vandforbruget ikke at blive øget væsentligt. Dog kan vandforbruget blive øget lidt ved overgangen til malkerobotter i stedet for malkning i malkestald. Da der endnu ikke er etableret robotter, kendes det eksakte forbrug ikke. I forhold til at undgå unødvendigt vandforbrug, er det vigtigt at robotterne indstilles korrekt.

3.9.7 Spildevand og restvand

Uændret bortset fra, at der tidligere ikke har været oplyst om et dræn, der ligger, hvor stalden kommer til at ligge. Dræn inden for 15 m fra den nye stald lægges i faste rør eller lægges om, så de ligger minimum 15 m fra stalden. Se bilag 3.

3.10 Klima

Uændret.

3.11 Forslag til egenkontrol

Uændret

3.12 BAT-Ammoniakemission

BAT-niveauet beregnes i skema 239542 Husdyrgodkendelse.dk. Da stalden og gyllebeholderen endnu ikke er etableret, vises de fortsat som "nye".

Den samlede emission fra stald og lager er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 4.319 kg NH₃-N/år og kravet til BAT-ammoniakemissionen er på 4.489 kg NH₃-N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt. I forhold til den meddelte miljøgodkendelse stiger den faktiske emission fra stald og lager med 252 kg NH₃-N/år (4.319 kg NH₃-N/år - 4.067 kg NH₃-N/år).

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3311	1178	4489
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3311	1008	4319
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	170
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 7: Samlet BAT beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kostald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kalvestald	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kalvestald	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kalveplads	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Ny kostald	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
Ny kostald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Opsamlingsplads	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Seperationsafsnit	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 8: Oplysninger om forudsætninger for BAT-beregning.

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer

Uændret.

3.14 Overvågning

Uændret.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Uændret.

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger

Uændret.

3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet

0-alternativet er, at den meddelte godkendelse fra d. 21. marts 2022 udnyttes. I forhold til servicebygningen og fodersiloen vil der så blive ansøgt om de nødvendige tilladelser efterfølgende. Alternativt vil husdyrbruget blive nedlagt om ganske få år.

3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Uændret. I forhold til udvidelsen til en større stald, så vurderes det nødvendigt af hensyn til dyrevelfærd, at der etableres et nyt kælvningsafsnit i den nye stald, når stalden etableres med malkerobotter, og dermed vurderes udvidelsen også erhvervsmæssig nødvendig. Fodersiloen er nødvendig til opbevaring af kraftfoder, som skal benyttes i forbindelse med malkerobotterne. Servicehuset er nødvendigt i forhold til, at der bliver behov for et teknikhus til styringen af malkerobotterne. Moderne personalefaciliteter vurderes ligeledes at være nødvendigt for driften af husdyrbruget. Der etableres endvidere rum til ny mælketank. Hvis ikke der blev etableret rum til mælketank, skulle der i stedet opsættes en ny udvendig mælkesilo.

4. Oplysninger om konsulenten

Ansøgningen er udarbejdet af Cand. scient. Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i 19 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd.

5. Konklusion

Da tillægsgodkendelsesansøgningen viser, at alle beskyttelsesniveauer er overholdt, og der ikke er behov for yderligere dispensationer, antages det, at tillægsgodkendelsen kan meddeles og at der ikke er behov for at foretage en ny samlet miljøkonsekvensvurdering.

6. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

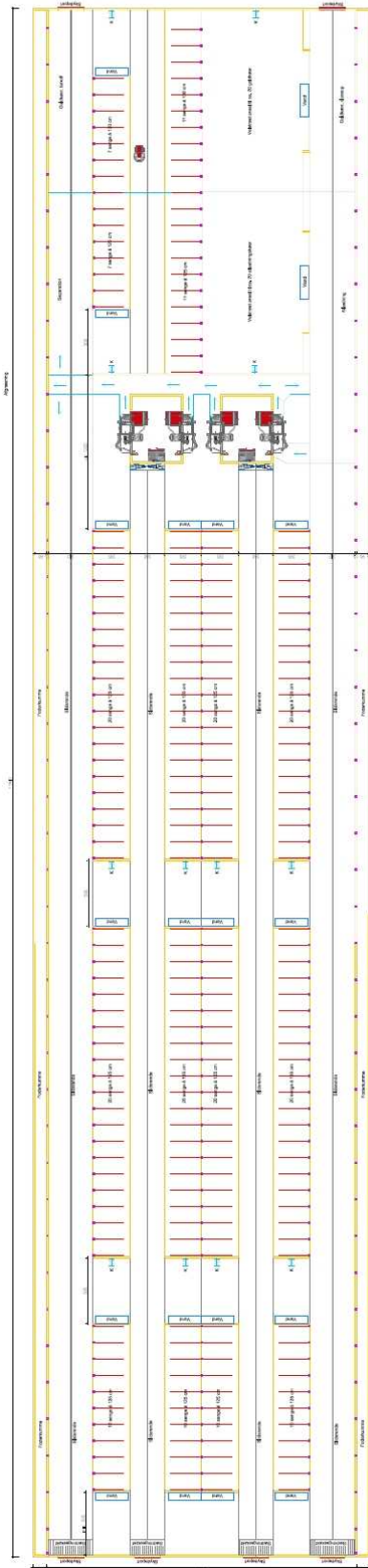
Bilag 2: Staldtegning

Bilag 3: Ledningsplan

Bilag 1: Oversigtskort over husdyrbruget

Bilag 2: Staldtegning

Nyfortald
 Adresse: Adm. Nyfortald, 1500 København N
 Reg. no.: 220743021
 CVR no.: 220743021
 Udviklet af: 12/2012
 Udgave: 12/2012
 Tegning: 12/2012
 Tegning: 12/2012
 Tegning: 12/2012

Bilag 3: Ledningsplan

